

VPLIV MEDIJEV NA OTROKOVA ČUSTVA IN VEDENJE

Otrok že zgodaj (ok. 6.meseca) začne kazati zanimanje za zunanje dražljaje (kot npr. televizija), njegovo pozornost pritegnejo svetleči dražljaji. S starostjo se širi njegovo polje zaznav, z različnimi čutili dojemajo svet, opazuje in preizkuša. V obdobju od 2. do 5. leta otrok verjame navidezni resničnosti in si preko domišljije ustvari svoj svet. **Domišljija** otroka lahko varuje, mu daje navdih, zaupanje in upanje, uravnoteži pa tudi razvoj intelekta. V domišljijki igri otrok doživlja in se uči situacij z vidika različnih vlog, s čimer postopno vzpostavlja zrelejši odnos do realnosti. Igranje različnih vlog, petje pesmic, pripovedovanje pravljic otroku pomagajo razumeti čustveno-socialne dimenzije medsebojnih odnosov.

Primer: Malčica in njen odnos do ljubkovalne igrače - zajčka, na katerega je navezana. Do 3. leta je zajček zanjo bitje, ki jo pomirja, uspava, varuje; pomembni so ji njegova mehkoča, toplota in vonj – to za otroka predstavlja izvorno komunikacijo. Po 3. letu se vloga obrne, brez da bi se otrokova čustvena navezanost spremenila. Zdaj otrok zajčka neguje, previja, hrani in daje spat. Četudi je razcefran in umazan, ostaja otrokov prijatelj, le čustvena relacija do njega se razvojno spreminja.

Otrok naj se čim več igra, saj preko igre pridobiva različne veščine in znanja. Odrasli ga spodbujamo k temu, a čim manj posegajmo v otroško igro in dovolimo otroku, da preko igre spoznava in preigrava različne življenjske situacije. **Otroška igra** je namenjena otrokom. Ni bistvo v tem, da ima otrok veliko igrač. Otrok bo ustvarjal eno stvar, ko bo imel na voljo malo materiala oz. igrač, ko bo živel v mirnem okolju. Namreč, če je preveč dražljajev v okolju, preveč igrač, potem se otrok težko osredotoči na eno samo stvar in bega od ene do druge igrače, brez prave igre.

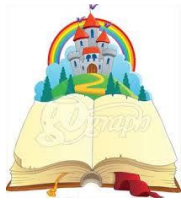

V preteklosti so se otroci več igrali z drugimi otroki, veliko časa so preživeli zunaj, več so se gibal, medtem ko je danes tega vse manj. **Marsikateri otrok preživlja čas pred televizijo ali računalnikom**, ob risankah, zato velik del dneva presedi in je prikrajšan za razne izkušnje, predvsem za gibanje. To pa slabo vpliva na otrokov telesni in psihični razvoj. Otrok je pasiven v vlogi gledalca in nima ustreznih spodbud za razvoj govora, motoričnih spretnosti, mišljenja in socializacije.

MOŽNI VPLIVI MEDIJEV NA OTROKA:

Negativni vplivi	Pozitivni vplivi
<ul style="list-style-type: none"> • Učenje z opazovanjem, posnemanje nasilnega vedenja, zlasti, če je nastopajoč model nagrajen • Vznemirjenje, navdušenje lahko privede do resničnega nasilja • Neobčutljivost za agresivno vedenje, ker je le-to v družbi (medijih) dovoljeno • Zmanjšanje empatije, čustvene in socialne občutljivosti za druge (otroku ni mar, kaj se zgodi) • Zatekanje otroka k medijem zaradi čustvene varnosti, če le-te ne dobi od svojih bližnjih (pogovor o čustvih, občutek sprejetosti...) • Dolgoročna posledica: ko bo otrok zrasel v najstnika oz. odraslega, bo lahko odvisen od medijev, kar utegne imeti hude zdravstvene posledice 	<ul style="list-style-type: none"> • Zgledovanje po modelu, ki za svoje vedenje prejme nagrado, pohvalo, spoštovanje... (dobro na koncu vedno zmaga)

OTROKOV SVET JE PRAVLJIČEN

Otroku berimo pravljice in se veliko pogovarjamo z njim. Pravljice so od nekdaj privlačne zaradi svojstvenosti, nenavadnosti, **toplino**, prisrčnosti in nevsakdanjosti. Prvotno so nastale na podlagi izkušenj ljudi in so se prenašale preko ustnega izročila. Imajo svojo **simboliko, junaka**, s katerim se otrok lahko poistoveti. V pravljičah je na koncu **dobro nagrajeno**, zlo pa kaznovano. S tem se otrok uči pravičnosti. Prihranjenega je veliko moraliziranja. Otroku dojemata pravljico celostno in vpliva nanj podzavestno. Pogosto želi isto pravljico slišati večkrat. **Pravljice so duševna hrana**. Pravljičica v otroku vzbudi veselje do življenja, otrok se vživi vanjo in preko nje svet doživlja varen. Otrokovi starosti primerno je treba izbrati pravljico. Bistveno je, da se pravljice ne prireja, ampak se jo pove dobesedno, brez razglabljanja. Odgovarjamo le na vprašanja, ki nam jih otrok zastavi. To otroka spodbuja k domišljiji in razmišljanju.

Povzetek predavanja za starše (izvajalka Zdenka Zalokar Divjak, psihologinja) pripravila svetovalna služba Vrtca Mengeš: Tina Vuri, psihologinja

Mengeš, dne 13.3.2014